

Τρύπωνας ο φαφαγάλος

Άννα Κωσταλλά

Σελ. 121

Έπαινος Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου

Δραστηριότητες για την Γ΄ & την Δ΄ τάξη

Η συγγραφέας:

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβα και στη Σιένα της Ιταλίας. Έχει μεταφράσει παιδικά βιβλία και τα παιδιά τη γνώρισαν από τις εκπομπές της στην τηλεόραση. Της αρέσει πολύ να σκαρώνει παραμύθια, να σκαρφίζεται σκανταλιές, να τρώει παγωτό με σιρόπι καραμέλα και δεν της αρέσει καθόλου να φοράει ρολόι.

Περίληψη: Ο Μάριος και η Αλεξάνδρα είναι δυο αδέρφια που ζουν με τους γονείς τους σε ένα σπίτι με αυλή. Ακριβώς δίπλα τους ζει η κυρία Καλλιόπη. Η κυρία Καλλιόπη αγαπά τα ζώα, αλλά έχει μόνο ένα καναρίνι. Κάποια μέρα που τα παιδιά παίζουν στην αυλή ακούνε από το σπίτι της Καλλιόπης μια παράξενη φωνή που μπερδεύει το πι με το φι. Τα παιδιά σκαρφαλώνουν σε μια πέτρα για να δουν καλύτερα και ανακαλύπτουν πως αυτός που μιλάει είναι ένας παπαγάλος, ο Τρύφωνας. Όταν η κυρία Καλλιόπη τους προσκαλεί να τον γνωρίσουν, τα παιδιά θα τον αγαπήσουν αμέσως και θα διασκεδάζουν μαζί του ατέλειωτες ώρες. Όταν έρχεται ο Σεπτέμβριος και αρχίζει το σχολείο, ο Τρύφωνας θα τους ακολουθήσει μέχρι την τάξη και θα κάνει έξαλλη τη διευθύντρια με τα καμώματά του. Τα παιδιά της πρώτης τάξης όμως μαζί με τη δασκάλα τους τον αγαπούν και τον περιμένουν κάθε μέρα την ίδια ώρα. Όταν κάποια στιγμή ο Τρύφωνας δεν εμφανίζεται, τα παιδιά και ιδιαίτερα η Αλεξάνδρα ανησυχούν μήπως τον χτύπησε ο Παντελής με τη σφεντόνα του. Ο Τρύφωνας όμως απλώς έχει βρει τη Σάρα την παπαγαλίνα, η οποία ζει σε ένα κλουβί μέσα στο σούπερ μάρκετ. Μετά από λίγες μέρες ο Τρύφωνας εμφανίζεται και

πάλι στην αυλή της κυρίας Καλλιόπης και τους ανακοινώνει ότι αγαπάει τη Σάρα και θα παντρευτούν μόλις βρει έναν τρόπο να την ελευθερώσει από το κλουβί. Περνούν κάποιες μέρες που εξαφανίζεται και πάλι και τελικά τα παιδιά τον βλέπουν να κρατάει στο ράμφος του τη Σάρα, η οποία είναι πληγωμένη στο φτερό από τη σφεντόνα του Παντελή. Ο Μάριος αποφασίζει να πάρει τη σφεντόνα του Παντελή, κάνει ένα φοβερό καβγά μαζί του και προσπαθεί να του δώσει να καταλάβει ότι πρέπει να αγαπάει τα ζώα. Το φτερό της Σάρας γίνεται καλά χάρη στις φροντίδες του θείου των παιδιών που είναι κτηνίατρος και τα δυο παπαγαλάκια αποφασίζουν να φύγουν για την Αφρική. Πριν φύγει ο Τρύφωνας, φέρνει στο σχολείο τη σφεντόνα του Παντελή, ο οποίος έχει πια καταλάβει και την κάνει κομματάκια πετώντας τη στο καλάθι της τάξης του!

Θεματικοί άξονες:

- ✓ Η κατανόηση, η υπομονή και η συνεργασία
- ✓ Η αγάπη για τα ζώα
- ✓ Το χιούμορ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ: Πιθανόν να χρειαστεί να διευκρινιστούν οι πιο κάτω λέξεις και εκφράσεις:
διανοητικά ανώτερα ζώα (σ. 76).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ:

Με αφορμή τον τίτλο του βιβλίου παρακινούμε τα παιδιά να βρουν τα δύο γράμματα που μπέρδευε ο ήρωας του βιβλίου. Αφού τα ανακαλύψουν, μπορούν να πουν και αυτά δικές τους φράσεις μιμούμενα τον τρόπο ομιλίας του Τρύφωνα.

Επειδή αυτή η δραστηριότητα αρέσει πολύ στα παιδιά, μπορούμε να τη χρησιμοποιήσουμε και κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης είτε ζητώντας τους να διηγηθούνε μια σκηνή όπως θα μπορούσε να τη διηγηθεί ο Τρύφοντας (μπερδεύοντας δηλαδή το π με το φ) είτε αλλάζοντας ολόκληρες συλλαβές (παράδειγμα: όπου υπάρχει η συλλαβή τσ να βάζουμε κσ). Το αποτέλεσμα είναι πολύ αστείο και αρέσει πολύ στα παιδιά.

Ως προέκταση αυτής της δραστηριότητας μπορούμε να ζητήσουμε από τα παιδιά να μας πουν ή να γράψουν μια σκηνή από το βιβλίο προσπαθώντας, για παράδειγμα, να μην χρησιμοποιήσουν ποτέ το γράμμα φ. (Για να καταλάβουν τι θέλουμε, μπορούμε να αρχίσουμε από τους τίτλους των κεφαλαίων του βιβλίου.) Αυτό θα τους οδηγήσει να ψάξουν για συνώνυμα των λέξεων που περιέχουν το «απαγορευμένο γράμμα» (αποφεύγουμε να ορίσουμε ως «απαγορευμένο γράμμα» το σ γιατί τότε το παιχνίδι γίνεται πολύ δύσκολο!).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ:

1. Σε πολλά σημεία του βιβλίου φαίνεται ότι τα δύο αδέρφια βοηθούν στις δουλειές του σπιτιού. Βρες τα αποσπάσματα και διάβασέ τα στην τάξη. **Σκέψου: Βοηθάς όσο πρέπει στις δουλειές του σπιτιού;**
2. Στη σελ. 40 η Αλεξάνδρα σκέφτεται: *«Δε γνωρίζω παρά μόνο δύο. Το Λάκη Στραβοσικάδη, το ζωγράφο, έτσι τον λένε τα παιδιά, γιατί του αρέσει να ζωγραφίζει, και το Νίκο Σταματόπουλο, το σοβαρό, γιατί δεν πολυμιλάει»*. **Δώσε κι εσύ ένα θετικό χαρακτηριστικό επίθετο στους συμμαθητές σου σύμφωνα με τα ταλέντα τους ή τα χαρίσματά τους!** **Μετά διαβάστε τα στην τάξη!**

3. Στη σελίδα 47 τα παιδιά μαζί με τον Τρύφωνα παίζουν το παιχνίδι της ομοιοκαταληξίας.

Παίξτε το και εσείς στην τάξη και στείλτε μας τα κείμενά σας! Όσο πιο αστεία είναι τόσο καλύτερα!

4. Αναζητήστε σε βιβλία γνώσεων ή σε εγκυκλοπαίδειες πληροφορίες για τους παπαγάλους ή «ψιττακούς», όπως τους ονομάζει η διευθύντρια! Φέρτε φωτογραφίες στην τάξη ή χρησιμοποιήστε πολύχρωμα χαρτάκια για να φτιάξετε τα δικά σας παπαγαλάκια στην ώρα της Αισθητικής Αγωγής.

5. Σχολιάστε στην τάξη σας τα παρακάτω:

«Ο δάσκαλός μας έχει πει να μη φοβόμαστε τα λάθη μας, αλλά να τα αγαπάμε, γιατί αυτά μας μαθαίνουν το σωστό».

«Σε μαλώνω για να γίνεσαι καλύτερος».

«Εγώ γίνομαι καλύτερος μόνο όταν μ' αγαπάς...».

«Το βιβλίο είναι ο καλύτερος δάσκαλος και μια πολύ ευχάριστη παρεούλα!»

«Μικρά μου σπουργιτάκια, λέει κι η φωνή της φτάνει στ' αυτιά μας σαν τραγούδι. Δεν έχει σημασία πόσο λίγο κρατάνε τα πράγματα, αλλά πόσο αξίζουν».

6. Στη σελίδα 106 ο Μάριος λέει στον Παντελή: *«Η σφεντόνα είναι όπλο! Σκοτώνει! Πλήγωσε την παπαγαλίνα του Τρύφωνα και πονάει! Μπορείς να το καταλάβεις;»*. Συμφωνείς; Συζήτησε με τους συμμαθητές σου και βρείτε τρόπους με τους οποίους θα μπορούσατε να ενημερώσετε τα παιδιά του σχολείου σας πρώτα και έπειτα το δήμο της περιοχής σας για τους τρόπους προστασίας των πουλιών από τους ανθρώπους που θέλουν να τα σκοτώνουν.

